

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

Punct. I. An creatura permanens potuerit esse ab æterno.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

quam in illo habet corpus mobile est posterior impulsu, & ab illo producta.

13 Ex tota doctrina tradita clare constat non recte intulisse Arriagam, ex eo quod viuens non indigeat approximatione ex parte actus primi ad mouendum localiter corpus, non illa indigere ignem ad calefaciendum lignum, quia approximatō requisita inter viuens, & mobile in instanti temporis, in quo hoc mouetur ab illo localiter, est

quid consequens motum localem, & ita neque potest, neque necessum est illum antecedere: approximatō verò requisita inter agens, & passum in instanti temporis, in quo est motus, non est quid consequens motum, ac proinde potest, & necessum est illum antecedere, quia quidquid requiritur in aliquo instanti temporis, & non concomitanter, neque consequenter, sicuti approximatō respectu motus localis, debet necessariò antecederet requiri.

LIBER OCTAVVS PHYSICORVM.

CONTROVERSIA XIX.

De mundi inceptione.

D V o sunt entium genera permanentium, & successiuorum, de quibus non eadem est difficultas circa ipsorum inceptiōem, an videlicet ab aeterno esse potuerit. Dicam prius de permanentibus, in quibus minor est difficultas, & postea agam de successiuis, & vltimò inquiram an ab aeterno potuerint esse generationes.

PUNCTVM PRIMVM.

An creatura permanens potuerit esse ab aeterno.

1 IN hac re scèdè errauit Philosophorum Princeps, qui mundum fuisse ab aeterno sentiebat, vt testatur D. Bonauentura & plures antiqui Philosophi ex illius discipulis, quos referunt Patres Conimbr. libr. 8. cap. 2. quæst. 3. art. 1. error iste ex insanissimò delirio trahebat originem, putabat enim Deum non liberè, sed necessariò operari, & ita non potuisse suam operationem cohibere, & ab aeterno non produxisse mundum. Deo Optimo Maximo perfectissimam inesse libertatem circa omnia effecta ad extra producenda ostendit naturæ lumen, creaturas omnes in tempore produxisse pluribus scripturæ testimoniis reuelatum est. Genes. 1. *In principio creauit Deus caelum & terram*, & Psalm. 101. *In initio tu Domine terram fundasti*, neque aliqua pro errore Philosophi apparens potest adduci ratio, quam referri otiosum non esset. Contendendum est inter Catholicos an creatura aliqua ab aeterno creari potuerit, quod modò de permanenti disputo.

2 Nullam creaturam permanentem potuisse à Deo, produci ab aeterno sentiunt Henr. quodlib. 1. quæst. 7. & quodlib. 2. quæst. 19. & alij apud Patres Conimbr. infra, quibus consentire videtur N. Toletus 8. Physicor. q. 2. Oppositam sententiam defendunt D. Thom. 1. part. quæst. 46. art. 2. P. Suarez. 1. Metaphysic. disp. 20. sect. 6. num. 11. P. Vasquez tom. 2. in 1. part. disp. 177. cap. 5. P. Valent. tom. 1. disput. 3. quæst. 3. punct. 2. §. *Secunda assertio*. Patres Conimbr. 8. Physicor. cap. 2. quæst. 6. art. 2. Rub. tract. de æternitate mundi, q. 2. P. Hurtad. disp. 16. sect. 1. P. Arriaga disp. 17. sect. 2. subsect. 2. & alij plurimi apud istos, quibus ego subscribo.

3 Probant Hurtadus, & Arriaga, alique plurimi sententiam hanc, ex eo quod causa non debeat tempore præcedere effectum, ex quo inferunt Deum ab aeterno existentem ab aeterno posse creaturam aliquam producere. Causam non debere præcedere effectum prioritate temporis suadet experientia, qua videmus lucem in primo suæ du-

rationis instanti medium illuminare, & ratio rem conuincit, quia in agentibus, quæ contrarium non habent, nullum caput reperiri potest, quo in primo suæ existentie instanti impediatur, ne effectum producant, quem producant in secundo, neque ratio est aliqua, propter quam in hoc secundo, & non in illo primo operentur, cum eadem sit virtus agentis in primo instanti, in quo existit, & in secundo, in quo idemmet perseuerat. Deinde vt virtus in hoc instanti se per actionem exerceat, requiritur illius existentia in hoc instanti, & existentia præterita per accidens se habet ad actionem nunc exercendam: ergo hæc virtus, à qua actu existenti procedit actio, eodem modo principium erit huius actionis siue ante extiterit, siue non extiterit: ergo dum existant in hoc instanti eodem modo operabitur, siue in hoc instanti existere incipiat, siue extiterit. Idem dico de causa libera respectu effectus liberi futuri, qui potest esse coæuus suo principio, quia ad hoc vt voluntas in hoc instanti liberè se determinet, tantum requiritur in hoc instanti esse indifferentem ad operandum, & non operandum, & impertinenter se habet in instanti antecedenti indifferentiam præcessisse. Quod si in instanti, in quo datur operatio ex suppositione quod detur, non possit non dari, necessitas hæc tantum est consequens, quæ libertatem integram relinquit, quia in hoc instanti ita est actus liber, vt potuerit non esse. Hac ratione Deus ab aeterno liberè se determinauit ad producendas in tempore creaturas, & omnia illius libera decreta sunt æquæ æterna cum ipso Deo. Eodémque modo Angelus in primo suæ creationis instanti liberè potuit operari.

4 Cæterum etsi verum sit causam non debere tempore effectum præcedere, non ex hoc capite soluta est præsens quæstio, neque adæquata potest desumi ratio ad nostram conclusionem probandam, posset enim aliquis dicere creaturam ab aeterno existentem repugnare, non ex eo formaliter quod illam debeat præcedere causa, à qua producit, sed quia secundum se independentem à præsentia temporis quam causa debeat habere respectu effectus, repugnat effectum aliquem ab aeterno existere. Ex quo fit causam creatam existentem in tempore non debere effectum tempore præcedere, debere tamen causam increatam existentem ab aeterno tempore præcedere effectum ab illa productum, non quia hæc præcedentia conducant ad causalitatem, sed quia causa increata per se habet esse ab aeterno, & effectus creatus per se petit esse in tempore, ex quo fit causam increatam necessariò habere temporis præcedentiam respectu effectus. Conducat tamen ratum esse causam non debere tempore præcedere effectum, ne ex hoc capite intendat aliquis probare creaturam non potuisse existere ab aeterno, quia illius causa debuit tempore præcessisse, quod falsum esse tam in causis liberis, quàm in necessariis iam ostendi. Huius conclusionis solida, & adæquata probatio fumenda est ex solutionibus argumentorum, quæ fieri possunt contra creaturam permanentem ab aeterno existentem. Breuiter argumenta propono, & soluo.

Obiic. primò: *Creatio est productio rei ex nihilo*, sed si effectus fieret ab aeterno non fieret ex nihilo, quia non præcessisset nihilum, seu negatio illius, ex quo fieret: ergo non crearetur

Hh 4

crearetur: ergo ut creetur debet prius tempore præcedere illius negatio: ergo non potest creari ab æterno, id enim quod fuit ante, aliud ab æterno esse non posse ostendi Controv. 13. Punct. 1. Respondeo rem fieri ex nihilo non esse fieri ex negatione sui, sed fieri nullo præsupposito subiecto, ad quod non requiritur præcessisse prius tempore negationem, nihil enim vetat ab æterno existere actionem nullum subiectum respicientem.

6 Obiic. secundò: Si Deus ab æterno creaturam aliquam produxisset, non posset illam per æternitatem destruere, implicat enim aliquid ab æterno existere, & non durare per æternitatem. Consequens est absurdum, quia Deus liberè in quocumque instanti creaturam conservat, & in quocumque potest illam corrumpere: ergo antecedens est falsum. Vigetur, illa creatura non posset corrumpi per æternitatem: ut probatum est, quia per æternitatem erat necessariò duratura: insuper posset corrumpi, quia omnis creatura ex se est corruptibilis, & potest in quocumque instanti deficere: ergo creatura illa posset per æternitatem corrumpi, & non posset corrumpi. Respondeo ex suppositione quod Deus creaturam ab æterno creaverit non posse non per æternitatem illam conservare, quod enim ab æterno existit non potest ab æterno non existere, ac proinde negatio illius, quod ab æterno est, in tempore debet incipere, quod præcessit æternitas, in qua fuit res, cuius in tempore negatio incipit, vel quæ in tempore corrumpitur. Hoc autem nullum est absurdum, neque aliquam necessitatem antecedentem ad decretum liberum Dei arguit in Deo conservandi creaturam, quia necessitas illa non est absoluta, sed ex suppositione quod Deus liberè voluit ab æterno creaturam illam producere, quod est idem formaliter, quod velle illam per æternitatem conservare, quia in his, quæ ab æterno producuntur, neque mente diuinà potest fecerit productio à conservatione, quia productio ut distincta à conservatione dicitur primum instans, in quo existit terminus, quod non est in termino ab æterno productum, quia nullum datur instans, quod sit primum sue durationis. Itaque tam ex parte actus, quam ex parte obiecti est idem decernere Deum creaturam ab æterno producere, & decernere per æternitatem conservare illam, & sicuti nullus dicit esse contra libertatem Dei non posse per æternitatem creaturam corrumpere, quam decrevisset per æternitatem conservare, ita non est contra libertatem Dei non posse per æternitatem corrumpere creaturam quam decrevit per æternitatem producere, quia, ut dicebam, idem est decernere creaturam ab æterno producere, & decernere illam per æternitatem conservare. Ad confirmationem respondeo creaturam ab æterno productam intrinsecè esse corruptibilem, & in quocumque instanti ex natura rei posse corrumpi, etiam si non possit per æternitatem non durare, eo ipso quod fuerit ab æterno producta, quia ante quodlibet instans in quo illius corruptio esse contingat præcessit æternitas, in qua res illa potuit per æternitatem durare, & in qua extrinsecè est incorruptibilis consequenter, seu ex suppositione sicut lux conservata in hoc instanti non potest in illo corrumpi ex suppositione, quod sit conservata in hoc instanti, quod non est rem esse intrinsecè incorruptibilem, sed tantum extrinsecè, & ex suppositione, sicuti non est rem esse intrinsecè incorruptibilem non posse in hoc instanti corrumpi ex suppositione quod in illo conservetur, vel producat.

7 Obiic. tertio: Si Deus ab æterno crearet ignem & simul cum illo crearet stupam applicatam, stupam non posset ab æterno corrumpi propter rationem dictam præcedenti argumento: ergo corrumpetur in tempore: insuper ignis cum esset agens necessarium illam corrumpere, ut primum posset: suppono ergo illam corrumpere in instanti A: tunc ignis corrumpisset stupam in primo instanti, quo posset propter rationem dictam, & non illam corrumpere in primo instanti, quo posset, quæ sunt contradictoria. Respondeo ignem non comburitur stupam in primo instanti, in quo posset, non quia posset in aliquo instanti illam comburere, & actionem subtraheret, sed quia nullum daretur instans, in quo primo posset stupam comburere, ante quodlibet enim daretur aliud, in quo prius posset stupam comburi. Vnde claritatis gratià negandum est suppositum illius propositionis: ignis combureret stupam primo instanti, quo posset, non enim datur tale instans, neque posset assignari à Deo; similiter dicendum est contra Ariagam Deum non posse decernere ab æterno producere creaturam in

tempore, cum primum posset in tempore, quia hoc esset decernere creaturam producere in instanti, quod non est, nullum enim est instans primum, in quo effectus possit produci à Deo, ita ut non poterit in alio præcedenti produci.

Sed inquires, in quo instanti ignis stupam combureret, combustio enim eo ipso, quod sit futura, est futura in aliquo instanti determinato. Attente subtilem solutionem accipe: eo ipso quod Deus decernat stupam ab æterno producere, decernit independentem à quocumque contrario exigente stupam corruptionem, stupam per æternitatem conservare, quæ æternitas à parte antea terminum non habet, neque recipit magis, aut minus, bene tamen à parte post, quia à parte post est finita, & terminum habet duratio, quæ à parte antea dicitur æternitas. Hic autem terminus potest esse aliquid ex finitis instantibus successivis, quæ Deus ab æterno cognovit postea futura, non tamen debet esse potius hoc quam illud, quia res æterna à parte antea potest hoc vel illo instanti finiri: debet ergo Deus, qui effectum ab æterno producere decernit, si non decernit illum in æternum à parte post conservare, decernere conservare illum independentem à quocumque contrario exigente illius conservationem vigere ad certum, & determinatum instans, quod ipse maluerit. Suppono ergo Deum decrevisse stupam ab æterno productam conservare independentem ab exigentia contrarii vigere ad instans B: tunc stupam corrumpetur in instanti C, quia in præcedentibus ex vi decreti, quo Deus illam decreverat ab æterno vigere ad instans B, conservare, stupam illam corrumpi non poterat. Quod si Deus per decretum, quo decrevit stupam ab æterno producere decrevisset illam conservare independentem ab omni alia entitate vigere ad instans C: tunc combureretur in instanti D: semper enim stupam combureretur in instanti immediato à parte post terminatio æternitatis, per quam Deus decreverat conservare stupam, etiam si naturales causæ illius corruptionem exigerent. In hoc sensu verum existimo ignem comburitur stupam in instanti, quo primum posset, non absolute, & antecederet, quia hoc non datur, sed ex suppositione decreti, quo Deus voluit stupam ab æterno producere, quod decretum imbibit voluntatem conservandi creaturam illam independentem ab omni contrario, vigere ad determinatum instans, si non est decretum, quo Deus velit creaturam à parte antea, & à parte post perpetuo durare.

Obiic. quarto. Æternitas est propria Dei: ergo non potest convenire creaturæ. Respondeo æternitatem intrinsecam ex vi cuius antecederet ad quodcumque decretum, & existentiam rei repugnat ab æterno, & in æternum non existere, esse propriam Dei, quæ non potest convenire creaturæ, quæ in quacumque duratione existit dependenter à Deo: æternitatem verò extrinsecam, & accidentalem, ex vi cuius ita existit aliquid ens ab æterno, ut antecederet potuerit non existere, rectè posse competere creaturæ.

Obiic. quinto. Patres inferebant contra Ariam; Verbum non esse creaturam ex eo quod fuerit ab æterno: ergo esse ab æterno est contra rationem creaturæ, alias inefficax esset Patrum argumentatio. Respondeo: Patres arguere ad hominem contra Ariam, qui admittebat nullam creaturam fuisse ab æterno, quo admissio efficax est illorum argumentatio, quod si aliquando innuant æternitatem esse propriam Dei, quæ non potest creaturæ cōpetere, loquuntur de æternitate per essentiam argumento præcedenti explicatam. Multi impugnant existentiam creaturæ permanentis ab æterno ex duratione illius, quæ esset successiva, & infinita, contra quam sunt omnia argumenta, quæ puncto venturo expendant contra successuorum naturam, sed hæc argumenta in mea sententia, quæ non admittit durationes superadditas locum non habent, & de illis iudicium feram punct. 3. ubi contra motum ab æterno fluentem illa instituiam.

PUNCTUM II.

An generationum series potuerit esse ab æterno.

Non est questio an subito, vel ab æterno potuerit esse infiniti homines geniti, in qua difficultate due continentur: An repugnet infinita multitudo, & an repugnet entitas ab æterno existens: utraque iam definita, prior Controv.